

Fijn om u hier te zien. Jong en oud die, los van het leven van alledag, bewust hier zijn om samen de offers te herdenken die gebracht zijn om Nederland weer een vrij land te laten zijn, om Nederlanders in vrijheid te laten leven. Om óns in vrijheid te laten leven.

Landelijk thema dit jaar is 'vrijheid vertelt: opmaat naar 80 jaar vrijheid'. Volgend jaar vieren we namelijk dat Nederland in 1945 de vrijheid herkreeg.

'Vrijheid vertelt'... Ik vind dat een goed gekozen thema, omdat het verschillend opgevat kan worden.

Je kunt stellen dat vrijheid de mogelijkheid biedt om te vertellen wat je wil vertellen. Vrijheid zal niemand het woord ontnemen, sterker nog, vrijheid biedt alle ruimte aan mensen om te horen én zeggen, lezen én schrijven, tonen én zien wat je wil.

Daarnaast is 'Vrijheid vertelt' een uitnodiging, een oproep om verhalen over vrijheid en onvrijheid te vertellen en er naar te luisteren.

'Vrijheid vertelt' is ook een verklaring die we regelmatig moeten gebruiken, zodat duidelijk wordt wat we ermee bedoelen. Zoals 'ik hou van jou' niet vaak genoeg gezegd kan worden als we van iemand houden, moeten we ook onze vrijheid uiten en onderhouden.

Onderhoud van onze vrijheid kan onder meer in de vorm van kritische vragen over elk denkbaar onderwerp. Aan elkaar, aan bedrijven en aan organisaties zoals de overheid en politieke partijen. En aan uzelf. Vragen als:

- Ben ik vrij om echt te laten weten wat ik denk?
- Hoe reageer ik als ik het ergens niet mee eens ben?
- Hoeveel ruimte geef ik de ander?

Wie zulke vragen stelt, komt er achter dat vrijheid en vertrouwen dicht bij elkaar liggen. Ook daarom waren de oorlogsjaren zo angstig: Achter iedere hoek kon iemand staan die je in een ogenblik kon verraden.

Hoeveel vertrouwen moet je hebben om in zo'n omgeving onderdak te bieden aan mensen die gezocht worden door onze bezetters en de mensen die met hen meewerkten? Wie is te vertrouwen? Hoe weet je dat zeker?

Amber verwoordt dat goed in haar gedicht, als zij schrijft:

*'Mijn hart hoort in jouw handen,
Maar wie weet heb jij alleen maar klauwen.'*

We mogen dankbaar zijn als we nooit meer in omstandigheden terechtkomen waarin klauwen de dienst uitmaken. Maar daar is geen garantie op te geven... de media waarschuwen ons dagelijks voor de gevaren voor de vrijheid in de wereld en ons land.

Gelukkig hebben we in Nederland nog steeds veel vrijheid, al merken we dat de vrijheid van de één altijd relatief is ten opzichte van de vrijheid van de ander. Jouw vrijheid stopt waar die van een ander begint. En waar deze elkaar raken, zou verdraagzaamheid ons moeten leiden.

Verdraagzaamheid betekent dat je soms iets aan vrijheid inlevert ten behoeve van een ander zonder de verwachting dat zoiets ook andersom gebeurt. Dat je er vrede mee hebt dat mensen andere opvattingen, ideeën en meningen hebben dan jij, zonder te oordelen. Dat we ons actief inzetten om onze verschillen te vieren, in plaats van te bestraffen.

In de familie van Nederlandse waarden als vrijheid, vertrouwen en verdraagzaamheid hoort vanzelfsprekend ook democratie. Democratie is tegelijkertijd het recht én de plicht om uw stem te laten horen. Zowel een voorwaarde voor, als een gevolg van vrijheid. Deelnemen aan het maatschappelijk debat vormt hier de kern van maar doe dit op een respectvolle manier... juist ook als de ander dat niet doet.

Praat met elkaar, vertrouw elkaar, verdraag elkaar: Dát is volgens mij wat vrijheid, met de kracht van alle stemmen die we vandaag herdenken, ons vertelt.